

Yedek subay ve askerî memurlar hakkındaki 1076 sayılı kanunun 3 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâmı : 19/IX/1940 - Sayı : 4616)

No.
3923

Kabul tarihi
11 - IX - 1940

BİRİNCİ MADDE — 1076 sayılı kanunun 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 3 — Her sene yapılan son yoklama neticesinde sağlam veya sakat asker edilenlerden tam devreli lise ve muadilleri ile yüksek derecedeki meslek mektepleri, Yüksek deniz ticaret mektebi vemuadili mekteplerden ve Üniversiteden mezun olanlar, 8 nci maddedeki şartları haiz oldukları halde, yedek subay yetiştirilmek üzere tahsilleri nevine ve kabiliyetlerine ve Millî Müdafaa vekâletince takdir edilecek ihtiyaca göre muhtelif sınıflara ayrılırlar ve bunlar okullarda askerlik dersi ve kampını görüb görmediklerine göre aşağıdaki cedvelde yazılı müddetlerle talim ve tahsile tâbi tutulurlar. Cedvelde gösterilen hizmet müddetleri mezun oldukları okullardan aldıkları diplomalarına göredir.

Okul diplomaları	Kıtada, sefaında talim müddeti ay	Mekteb, sefaın ve müessesede tahsil müddeti ay	Asteğmenlik hizmet müd- deti ay	Yekûn ay
Bütün tahsillini yabancı illerde yaparak oralarda askerlik dersi görmeyen yüksek okul mezunları	6	6	6	18
Bütün tahsilini yabancı illerde yaparak oralarda askerlik dersi gören yüksek okul mezunları	3	6	6	15
Türkiyede orta okul veya muadili diplomasını aldıktan sonra tahsillerini yabancı illerde askerlik dersi görerek tamamlayan yüksek okul mezunları	2	6	6	14
Türkiyede lise veya muadili diplomasını aldıktan sonra tahsillerini yabancı illerde askerlik dersi görerek tamamlayan yüksek okul mezunları	1	6	6	13
Yabancı lise ve orta okullarla muadili okul mezunlarından, askerlik dersi görerek, Türkiyeye gelenler buldukları yerdeki liselerden birinin kampına iştirak ettirilir ve imtihan sonundaki muvafakiyetleri derecesine göre kendilerine askerî ehliyet veya askerliğe				

Okul diplomaları	Kıtada, sefainde talim müddeti ay	Mekteb, sefain ve müessesede tahsil müddeti ay	Asteğmenlik hizmet müd- deti ay	Yekûn ay
hazırlık derecesini gösterir bir ve- sika verilir				
			İşbu vesikanın bahşettiği haktan istifade ederler.	
Yedek subay yetiştirecek kadar tahsili olub da yalnız orta okul ve ya muadillerinden diploması bulu- nanlar	4	6	6	16
Lise ve muadili okullardan diplo- ma almış olanlar	2	6	6	14
Üniversite ile yüksek okullardan diploma almış olanlar veyahud li- se mezunları ve yüksek okul üni- versite müdavimlerinden (C) brö- vesi alanlar	0	6	6	12

Bunlardan, cedvel mucibince kıta hizmetini yapan ve ikmal eden veya yüksek okullarda askerlik dersini ve kampını gördüğü diplomasından anlaşılın tabibler ile veterinerler kâmilin; kimyager, cezacı ve dış tabiblerinin en liyakatlılarından ihtiyaca göre Millî Müdafaa vekâletince lüzum görülecek miktarı tercihan kendi tatbikat mekteplerine ve lüzumunda askerî sıhî müesseselere ve mühendisler ile sınıf kimyagerlerden lüzumlu miktarı kara, deniz, hava fabrikaları ve fennî müesseselerine ve harita mühendislerinden lüzumlu miktarı da Harita genel direk-törlüğüne ve dış tabibi, cezacı ve kimyagerlerle mühendislerden ihtiyaktan faz-lası ile diğerleri tefrik edildikleri sınıfların yedek subay mektebine sevk ve bun-lar da altı aylık bir hizmet ve tahsile tâbi tutulurlar.

Bunlardan tabib, kimyager, cezacı, dış tabibi ve veterinerler kendi tatbikat mek-teplerinde veya sıhî müesseselerinde altı aylık bir tahsil ve hizmete tâbi tutu-lurlar ve bu tahsilin nihayetinde asteğmen nasb edilirler.

Bu müddet zarfında bunlara idare, ilbas ve maaş hususunda harb okulu tale-besi yüksek deniz ticaret mektebinden çıkanlara dahi deniz talebesi gibi mua-mele yapılır.

İşbu altı aylık müddet nihayetinde iktidar ve liyakatsizlikleri anlaşılınlar. Askerlik kanununun 34 nci maddesindeki şartları haiz olsalar dahi, sınıflarının muvazzaflık hizmetlerine aid müddetleri Askerlik kanununun 5 nci maddesine göre tamamlamak üzere çavuş rütbesi ile sınıfları kıtaat ve müesseselerine gön-derilirler. Bunların kıtada ve mektepte geçen müddetleri askerlik hizmetle-rinden mahsub edilir, fakat ellerindeki diploma müddetleri nazarı dikkate alınmaz.

İktidar ve liyakatları tasdik kılınanlar, yedek asteğmen nasbedilirler ve sınıf-ları takım komutanlığında (Kıtası bulunmayanlar sınıf ve mesleklerine aid iş-lerde), hava yedek subayları hava mektebinde altı ay daha hizmet görürler. Mühendislerden muharib sınıf subayı yetiştirilenler, yedek, subay okulu muvafa-kiyetle bitirdikten sonra, görülecek lüzum ve ihtiyaç üzerine, altı aylık kıta hiz-meti yerine kara, deniz, hava fabrika ve müesseselerinde çalıştırılabilirler. Bu müddeti muvafakiyetle bitirenler muvazzaflı asteğmenler hakkındaki şerait daire-

sinde teğmen nasbolunurlar. Muvaffakiyet gösteremeyenler üç ay daha istihdam olunarak yetiştirilirler ve liyakat gösterenler teğmenlikle, gösteremeyenler asteğmenlikle terhis olunurlar.

Bunlardan muvazzaf sınıfa nakletmek isteyenlerden talimatnamesinde yazılı şartları haiz ve diğer vekâletlerde kanunen mecbur ve müteahhid olduğu hizmeti ifa ve ikmal etmiş bulunanların ihtiyaç halinde muvazzaf sınıfa nakilleri İera ve Harb okulunda tahsilleri ikmal ettirilir.

Yalnız, yedek subay olarak hizmete devam etmek isteyenlerin Millî Müdafaa vekâletince lüzum görülürse 14 nci maddenin 2 nei fıkrasında yazıldığı veçhile iki devre müddeti kadar hizmetlerinin devamına müsaade edilir. Bu fazla müddetler hazarda devrei talimiyelerdeki müddetlere sayılır.

Yedek subaylığa bidayeten ayrılanlar Askerlik kanununun 34 nci maddesindeki kısa hizmeti icabettiren şartları haiz olsalar dahi işbu kanun ahkâmına tâbi tutulurlar.

Askerî lise mezunlarından yabancı memleketlerde askerî yüksek mühendis ve mühendis yetiştirilmek üzere seçilenler iki ay müddetle hazırlık kıtasında hizmet ettikten ve sınıfları ile alâkadar askerî fabrikalar veya sair müesseselerde altı ay çalıştıktan sonra liyakat ve kifayeti tasdik edilenler tahsil görecekları yabancı memleketlere askerî talebe sıfatı ile gönderilirler.

Yabancı memleketlerin yüksek mühendis mekteplerinde en az iki senelik bir tahsilden sonra yapılan ön imtihanlarda ve mühendis mekteplerinde buna tekabül eden devre imtihanlarında muvaffak olarak iki sene tahsil senesini ikmal edenler yedek asteğmen nasbedilirler ve tahsillerine devam ederler.

Talebe sıfatı ile yabancı memleketlerde tahsilde iken muvaffak olamayanlar memlekete getirilerek askerî memur nasbedilmek üzere meslek tahsiline veya yedek subay mektebi tahsiline tâbi tutulurlar. Bunlardan meslek veya yedek subay okullarından muvaffak olamayarak sıhî hallerden gayri sebeplerle çıkarılanlar kıtalara verilirler ve muvazzaflık hizmetlerinden başka askerî okullarda meccanen okudukları müddetin yarısı kadar fazla hizmet ederler.

Yabancı memleket tahsilinde iken yedek asteğmen olduktan sonra tahsilde muvaffak olamayanlar da memlekete getirilerek muayyen bir meslek kursuna tâbi tutularak askerî memur nasbolunurlar.

Askerî liseleri muvaffakiyetle bitirdikten sonra memleketimizdeki fabrika ve müessese stajlarında askerî yüksek mühendis veya mühendislik tahsilini takibe kifayeti görülmeyenler talebe sıfatile harb okuluna sevkolunurlar.

Askerî sanat lisesi mezunlarından olup da yüksek mühendis ve askerî mühendis yetiştirilmek üzere seçilmiyerek askerî sanatkâr yetiştirilmek üzere seçilenler iki ay müddetle hazırlık kıtasında hizmet ettikten ve sınıfları ile alâkadar askerî veya sair müesseselerde iki sene çalıştıktan sonra liyakat ve kifayeti tasdik olunanlar yedek asteğmen nasbedilir ve yedek asteğmen olanlar 1455 sayılı kanunun 4 nci maddesine tevfikan muvazzaf askerî sanatkâr muavini nasbedilerek kıtalara sevkolunurlar.

Yedek subay mektebini muvaffakiyetle bitirdikten sonra altı ay beravi hizmet kıta ve müesseselere verilenlerin bu hizmet müddetleri fevkalâde hallerde İera Vekilleri Heyeti kararı ile lüzumu kadar uzatılabilir.

İKİNCİ MADDE — 3701 sayılı kanun ile 3793 sayılı kanunun birinci maddeleri kaldırılmıştır.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanunun hükmünü yürütmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

17 Eylül 1940

<i>Cumhuriyet Reislğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	12 - IX - 1940 ve 1/476
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhur Reislğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	17 - IX - 1940 ve 4/882
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları</i>	:	Cild Sayfa 13 130,150,157:160